

Copyright photo

'De kennis over biologie

„Een voorzetwoeler of een extra bespuiting lost het wel op. En anders krijgt het mestbeleid de schuld.“ Volgens akkerbouwer Detmer Wage uit Wedde (Gr) is er iets fundamenteel mis met de manier waarop de sector naar teeltproblemen kijkt. „Dat frustreert mij. De kennis over biologie moet terug.“

Jarenlang hield Detmer Wage zich intensief bezig met precisielandbouw. Allerlei sensoren passeerden op zijn bedrijf de revue; hij heeft mappen vol met scans en op zijn rooimachine zit een weegsensor. „Prachtig mooie techniek. Die gaat ons zeker verder helpen, maar op dit moment kan ik er te weinig mee. Er zijn belangrijkere dingen die we eerst op orde moeten hebben. En die liggen in de biologie; in het creëren van een gezond teeltsysteem. Maar het lullige is: niemand vertelt ons hoe dat moet. We zoeken allerlei technische of chemische oplossingen als er dingen misgaan. En we geven niet-stuurbare dingen de schuld als we er even niet uitkomen. Dan ligt het aan de klimaatverandering of aan het mestbeleid, maar we hebben het te weinig over de achterliggende oorzaken. Dat frustrert mij.”

Een lezing van een bemestingdeskundige, enkele jaren geleden, zette hem aan het denken. Die gaf uitleg over bodemleven en hoe ondergrondse processen op elkaar ingrijpen. „Ik kon daar wel wat mee. We hebben een stuk land dat tien jaar lang productiebos is geweest. Sinds we de bomen geroid hebben, en we het perceel weer gebruiken voor akkerbouw, is het veruit ons beste perceel. Je kunt er bij wijze van spreken alles verkeerdt doen, en dan nog haal je de hoogste opbrengsten. Dan besef je weer even hoe belangrijk de kwaliteit van je grond is.” Uiteraard gaat ook de kwaliteit van zijn ‘bosgrond’ langzaam maar zeker achteruit, net zoals jonge poldergrond oud wordt of het effect van een gescheurde weide langzaam wegebt. Toch denkt Wage dat er winst te halen valt door meer in de bodembio- logie te investeren. „Mensen die er aandacht aan besteden, krijgen gronden die gemakkelijker opbrengst geven en waarop minder kunstgrepen nodig zijn. Er is momenteel gelukkig veel aandacht voor de bodem. Toch weten we er nog steeds maar bar weinig van. Als ik kijk

bijvoorbeeld kijk naar biologische collega’s, wat die soms presteren; ik vind dat knap.”

Zelf biologisch telen, gaat hem een stap te ver. Maar hij vindt wel dat de kennis waarmee de bio-collega’s zich bedienen, in de gangbare sector te weinig wordt benut. Wage zoekt zijn heil steeds vaker op internet, in oude publicaties, en bekijkt bijvoorbeeld Youtube-filmpjes over hoe het bodemleven werkt. Langs de reguliere weg bereikt dat soort informatie hem te weinig. „Bij veel presentaties die ik bijwoon, gaat het over de vraag: moet je middel A, B of C spuiten en in welke dosering? Dat is het enige wat we krijgen voorgeschoteld. Niet dat als je een schadelijke schimmel bestrijdt, je twintig goedaardige schimmels om zeep helpt. Volgens mij moeten we vaker terug naar de oorsprong: waarom hebben we last van die plaag? Vroeger hadden ze ook last van vlekken in de bieten. Daar leerden ze mee omgaan. Nu laten we ons vertellen dat we er twee tot soms wel vier keer tegen moeten spuiten. Wij horen niet het hele verhaal, maar we laten ons wel opvoeden door de grote firma’s. Sluipenderwijs is het ook heel normaal geworden om vier keer tegen graanziekten te spuiten. Nou ben ik zelf van de T2 en verder niks – en ik zal best wel eens een paarhonderd kilo laten liggen – maar er moet ook een middenweg zijn. Als de bodem gezond is, dan hoeven we minder op onze tenen te lopen. Daar moeten we aan werken. De kennis is er.”

Wage is op zoek naar een gezond evenwicht. Hij gebruikt bewust lichte machines en gebruikt voor zijn grondbewerking alleen een vastetandcultivator en een schijveneg. De trend richting grotere trekkers en het gebruik van voorzetwoelers staat hem tegen. „Je lost problemen niet op met meer ijzer. Machines zijn prachtig en ik praat er graag over mee. Maar er wordt heel hard gehoopt

dat daar de oplossing vandaan gaat komen. Ik geloof dat niet. We zijn in een neerwaartse spiraal terecht gekomen.”

Dat de krappere mogelijkheden voor het aanvoeren van mest de opbrengsten beperken, gelooft hij niet. „Als je nu van 40 naar 60 kuub mest per hectare gaat, zijn dan je problemen opgelost? Volgens mij niet. Zeker geen drijfmest. Je krijgt er leuk geld voor, maar als je kijkt naar wat de bodem nodig heeft, dan zou je niet eens drijfmest moeten willen. Ik weet wel: dat is makkelijker gezegd dan gedaan. Ik heb regelmatig stalmest en kippenmest aangevoerd, maar op een gegeven moment was ik 100 tot 130 euro per hectare duurder uit dan met drijfmest. Dat werd mij te gek. Op zo’n moment kies ik ook voor drijfmest. Toch baal ik dan als een stekker.” Ook bij rijenbemesting heeft de uitgesproken Groninger een slecht gevoel. „Alles is vergif totdat je het goed verdeelt. Je moet voedingsstoffen niet concentreren. Je wilt die wortels juist overal hebben. Misschien is er bij de beginontwikkeling van een gewas nog wel iets voor te zeggen, maar verder moet je juist die complete bouwvoor zien te benutten. Het bodemleven moet de kans krijgen om die mineralen beschikbaar te maken. Daar zou het mestbeleid op gericht moeten zijn: meer ruimte voor échte bodemverbeteraars, zoals compost en vaste mest.”

Het draait volgens Wage om een gezonde balans. „Toen ik in Leeuwarden studeerde, roeide ik af en toe met schaatser Ids Postma. Hij zei: ‘alleen als ik 100 procent gezond ben, kan ik een topprestatie leveren. Maar als ik verkouden ben dan presteer ik op 60 procent van mijn kunnen’. Zo is het ook met de bodem. Je kunt heel lang de maximale opbrengst uit de grond halen, met veel kunst- en vliegwerk. Maar een fitte bodem geeft dezelfde opbrengsten met minder kunstgrepen. Ik wil aan weerstand werken. Hopelijk zit ik daarvoor op de goede weg.” ■

moet terug’

‘Alles is vergif totdat je het goed verdeelt’

Uitgesproken

In de rubriek Uitgesproken komen mensen aan het woord met een uitgesproken opvatting, mening of visie over zaken die in de akkerbouwsector spelen. Het doel is een podium te bieden voor nieuwe visies, krachtige pleidooien, opmerkelijke drijfveren, wringende ergernissen en andere zaken die de akkerbouw ‘in het hoofd en in het hart’ raken. Wilt u zich ook een keer uitspreken? Mail de redactie via akkerbouw@agrio.nl en wij nemen contact met u op.